

1980, 1. června – Sdělení VONS č. 184 „Případ Josefa Ourody“ o trestním stíhání Josefa Ourody a jeho odsouzení Okresním soudem v Mostě pro trestné činy pobuřování a poškozování zájmů republiky v cizině k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

Josef Ouroda, nar. 7. 1. 1933,¹ dělník, signatář Charty 77,² o němž jsme jen krátce informovali ve sdělení č. 124,³ má trvalé bydliště v Mostě 3, Podlesí 378, byl odsouzen pro údajné pobuřování (§ 100 tr. z.) a poškozování zájmů republiky v zahraničí (§ 112 tr. z.).⁴ V obchodním domě Prior v Mostě měl pronést pobuřující výrok „Dřu jako blbec za 1700 měsíčně a funkcionáři berou nezaslouženě hodně peněz.“⁵ Výrok měli potvrdit svědci Albert Majerník a Jaroslav Griška z Mostu.⁶ Dále mu bylo kladeno za vinu, že „navázal styky se signatáři Charty 77 a pracovníky zahraničních rozhlasových stanic“.⁷

Byl mu navíc zabaven dopis adresovaný velvyslanectví ČLR, v němž měl schvalovat čínskou agresi do Vietnamu,⁸ což bylo kvalifikováno jako § 112 tr. z. Dále mu byly zabaveny materiály Charty 77 a spisy Karla Marxe, V. I. Lenina, J. V. Stalina, Mao-Ce-Tunga, Kim-Ir Sena a Envera Hodži, též magnetofonové pásky z nahrávek Svobodné Evropy, Tirany a Pekingu, portrét Willyho Brandta s autogramem, zahraniční časopisy atd.⁹ V rozsudku mu byly vytýkány styky s diplomaty Albánie a ČLR. Práví se zde, že „svou trestnou činnost maskoval vzornou prací jak v zaměstnání, tak i v SSM, za což byl několikrát odměněn“.

Josefa Ourodu odsoudil Okresní soud v Mostě k trestu odnětí svobody v trvání dvou let do I. nápravně výchovné skupiny.¹⁰

Informace o Chartě 77, r. 3, 1980, č. 9, s. 5–6.

POZNÁMKY

- ¹ Správné datum narození Josefa Ourody je 7. 1. 1955.
- ² Ouroda v protokolu o výslechu obviněného ze 6. 6. 1979 vedeném vyšetřovatelem odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ústí nad Labem por. Antonínem Novákem uvedl, že Chartu 77 podepsal v prosinci 1978 v bytě Gertrudy Sekaninové-Čákrtové. Protokol je uložen in: OS v Mostě, soudní spis k případu Josefa Ourody (spis. zn. 1 T 398/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 631/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Josefa Ourody, sign. V 11162 Ústí. Ourodovo jméno bylo mezi novými signatáři základního prohlášení Charty 77 zveřejněno v dokumentu Charty 77 č. 25 z 21. 4. 1979. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 244.
- ³ Jedná se o sdělení VONS č. 124 s názvem „Seznam případů, o nichž má VONS neúplné informace, a žádost k veřejnosti o doplnění a upřesnění“, dokument č. 125.
- ⁴ Usnesením vyšetřovatele por. Antonína Nováka z odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ústí nad Labem ze 6. 6. 1979 bylo zahájeno trestní stíhání J. Ourody a současně proti němu vzneseno obvinění z trestného činu hanobení republiky a jejího představitele, které bylo 23. 7. 1979 rozšířeno o trestní stíhání pro trestný čin pobuřování a pro pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině a 21. 8. 1979 o stíhání pro trestný čin ohrožení devizového hospodářství. Trestný čin ohrožení devizového hospodářství byl rozhodnutím okresního prokurátora v Mostě JUDr. Jaroslava Wohanky ze 3. 9. 1979 vyjmut ze společného řízení a dán k došetření Okresní správě SNB Most. S platností od 6. 6. 1979 byl Ouroda vzat do vazby do věznice MS v Litoměřicích, a to na základě usnesení krajského prokurátora v Ústí nad Labem Josefa Ptáčka z 8. 6. 1979.

Okresní prokurátor v Mostě JUDr. Jaroslav Wohanka v obžalobě vznesené proti J. Ourodovi 3. 9. 1979 uvedl, že obžalovaný „1) v době od konce r. 1978 do poloviny r. 1979 v Mostě v oddělení občerstvení obchodního domu Prior v několika případech před Bohumilem Hochmanem, Jaroslavem Gričkou a dalšími nezjištěnými občany kritizoval jednostranně situaci v ČSSR, říkal, že dře jako blbec za pár korun a funkcionáři berou těžké peníze a nedělají nic, protestoval proti postoji čsl. vlády k čínsko-vietnamskému konfliktu s tím, že agresorem je Vietnam, přičemž navazoval styk se signatáři Charty a s pracovníky protisocialistických zahraničních rozhlasových stanic [...] 2) jako československý občan v březnu 1979 poslal velvyslanectví Čínské lidové republiky dopis, v němž schvaloval čínskou agresi ve Vietnamu, odsuzoval československou vládu za její opačné stanovisko a žádal o uveřejnění dopisu a v r. 1977–1979 odeslal několik dopisů na Radio Tirana – Albánie s nepravdivými zprávami o situaci v ČSSR na úseku ekonomiky, vývoje společnosti, výchovy mladé generace

a žádal o jejich zveřejnění v Albánské republice.“ Výše citované dokumenty jsou uloženy in: OS v Mostě, soudní spis k případu Josefa Ourody (spis. zn. 1 T 398/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 631/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Josefa Ourody, sign. V 11162 Ustí. Obžaloba okresního prokurátora v Mostě je rovněž uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 236, sign. I/2, kart. 40.

⁵ Tento výrok uvedl ve své svědecké výpovědi 28. 6. 1979 Bohumil Hochmann, který se setkával s Ourodou v jídelně v Obchodního domu Prior. Protokol o svědecké výpovědi Bohumila Hochmanna je uložen in: OS v Mostě, soudní spis k případu Josefa Ourody (spis. zn. 1 T 398/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 631/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Josefa Ourody, sign. V 11162 Ustí.

⁶ Ourodův kolega Jaroslav Grička ve své svědecké výpovědi učiněné 28. 6. 1978 uvedl, že se o něho Ouroda zajímal v souvislosti s jeho trestním stíháním a nabízel mu pomoc prostřednictvím VONS, což Grička odmítl. Dále po něm žádal zhotovení fotografií ze závodu Krušnohorské strojírny Komořany dokumentující chaos a nepořádek na tomto pracovišti, což Grička rovněž odmítl. Půjčil mu nicméně svůj fotoaparát, aby si pracoviště sám vyfotografoval a fotografie mu vyvolal. Ouroda mu měl až po zhotovení sdělit, že fotografie předá Gertrudě Sekaninové-Čakrtové. Dále chtěl Ouroda vyfotografovat všechny elektrárny v Severočeském kraji, což Grička odmítl. Podle Gričkovy svědecké výpovědi ho prý Ouroda několikrát žádal, aby s ním jel do Prahy na čínské velvyslanectví. Dále se Ouroda před ním měl chlubit svými kontakty se zahraničím a telefonáty do rozhlasové stanice Svobodná Evropa a poslechem této stanice i vysílaček VB speciálně upraveným radiopřijímačem. V závěru své výpovědi Grička uvedl: „*U Ourody mě zarážel rozpor mezi tím, že v zaměstnání vystupoval jako vzorný svazák a přitom měl takové názory na naši společnost.*“

V souvislosti s trestním stíháním byl jako svědek vyslechnut Václav Benda, nacházející se v té době ve vyšetřovací vazbě, který využil práva odepřít svědeckou výpověď. K věci J. Ourody byla vyslechnuta rovněž Gertruda Sekaninova-Čakrtová, a to k otázkám týkajícím se předaného materiálu o znečištění životního prostředí na Mostecku, obnovy soudního řízení ve věci Jaroslava Gričky, romské otázce, předání kontaktů na další signatáře a další. Dále byl vyslechnut vedoucí ekonomického úseku závodu KSK n. p. Komořany Otto Přelich, který se vyjadřoval k obsahové stránce materiálu, jež si měl J. Ouroda opatřit na závodním šrotišti.

Ve věci trestného činu ohrožení devizového hospodářství byl vyslechnut Igor Kadlec, který ve své výpovědi z 24. 8. 1979 uvedl: „*Také si myslím, že Ouroda není z těch, kdo by na tom chtěl vydělat, osobně se domnívám, že to dělal proto, aby se nám zavděčil, aby se vytáhl, že umí valuty sehnat.*“ Cizí měnu Ouroda opatřil i pro další kolegy. Tento trestný čin byl rozhodnutím okresního prokurátora v Mostě JUDr. Jaroslava Wohánky ze 3. 9. 1979

vyjmut ze společného trestního řízení a dán k došetření na Okresní správu SNB Most. K věci J. Ourody byli vyslechnuti i další svědci. Protokoly o svědeckých výpovědích jsou uloženy in: OS v Mostě, soudní spis k případu Josefa Ourody (spis. zn. 1 T 398/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 631/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Josefa Ourody, sign. V 11162 Ústí.

- ⁷ K tomuto bodu Ouroda ve své svědecké výpovědi učiněné 6. 6. 1979 uvedl: „*Ke svým stykům se signatáři CH-77 mohu uvést, že jednak jsem chtěl touto cestou řešit svoje osobní problémy, jako otázku studia – tam mi dr. SEKANINOVÁ napsala, abych se obrátil na dr. CHMELU a dr. LEDEREROVOU z právního a legislativního oddělení ministerstva školství, že jsou to její kolegové a že mi pomohou. Dále jsem se chtěl poradit s psycholožkou NĚMCOVOU o mých problémech v oblasti sexuální a duševní, ale nebyl jsem za ní. Dále jsem se ztotožňoval s programem CH-77, kterou znám z rozhlasu.*“ Ouroda chtěl prostřednictvím signatářů Charty 77 upozornit též na znečištěné životní prostředí na Mostecku a na nehospodárné nakládání s náhradními díly na jeho pracovišti. K tomu viz např. dopis adresovaný blíže nespecifikované signatářce Charty 77 (pravděpodobně se jedná o Gertrudu Sekaninovou-Čákrťovou) a texty o nehospodárné likvidaci náhradních dílů závodem Krušnohorské strojírny Komořany. Uvedený dopis a texty jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 236, sign. II/1 a 2, kart. 40.

K poslechu zahraničních rozhlasových stanic Ouroda ve své svědecké výpovědi ze 6. 6. 1979 uvedl: „*Hovořil jsem již o tom, že poslouchám různé zahraniční rozhlasové relace. Dělán to již asi od svých 10 let, jsem radioamatér. Navázal jsem písemný styk s redakcemi Rádía Svobodná Evropa, Deutsche Welle, Peking, Tirana, Paříž, Londýn, Monte Carlo, Montreal a dalšími z celého světa. Na svém rozhlasovém přijímači jsem rovněž poslouchal vysílačky SNB, podnikové vysílačky, zdravotní službu apod. Nedělal jsem to však s nějakým zámyslem, abych získal informace, ale pouze ze zájmu.*“ V další výpovědi ze dne 17. 7. 1979 k tomuto tématu uvedl, že do roku 1976 udržoval písemný styk s mnoha zahraničními rozhlasovými stanicemi, jednalo se většinou o zaslání poslechových lístků, propagačních materiálů, jako jsou kalendáře a časopisy nebo gramofonové desky. Čilejší korespondenci v době zadržení udržoval již jen s Rádiem Tirana v Albánii, protože Albánii i její politický systém velmi obdivoval. Protokoly o výpovědích jsou uloženy in: OS v Mostě, soudní spis k případu Josefa Ourody (spis. zn. 1 T 398/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 631/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Josefa Ourody, sign. V 11162 Ústí.

- ⁸ K tomuto dopisu uvedl Ouroda do protokolu sepsaném 6. 6. 1979 na odboru vyšetřování StB Krajské správě SNB Ústí nad Labem následující: „*K obvinění, které proti mně bylo vzneseno, uvádím, že jsem skutečně napsal dopis ‚Prohlášení skupiny československých revolučních dělníků‘, ve kterém jsem zaujímal stanovisko k událostem na čínsko-vietnamských hranicích v únoru t. r.*

Za agresora jsem označoval Vietnam, vyslovoval jsem podporu čínské politice a čínskému lidu, uváděl jsem, že vláda ČSSR nese zodpovědnost za nepokoje před čínskou ambasádou v Praze atd. Podklady k tomuto textu jsem získal poslechem rozhlasové stanice Peking, kde situace byla takto hodnocena. Šlo o vysílání v českém jazyce.“ Tamtéž.

- ⁹ Kompletní seznam zajištěných věcí obsahuje protokol o provedení soupisu materiálů zajištěných při domovní prohlídce u Josefa Ourody konané 6. 6. 1979. OS v Mostě, soudní spis k případu Josefa Ourody (spis. zn. 1 T 398/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 631/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Josefa Ourody, sign. V 11162 Ustí; LP, Sb. VONS, inv. č. 236, sign. I/1, kart. 40.
- ¹⁰ Podle rozsudku vyneseného 5. 10. 1979 senátem Okresního soudu v Mostě složeným z předsedy Drahoslava Matěchy a soudců Amelie Grznárové a Miloslava Hrubého byl Ouroda uznán vinným trestným činem pobuřování a pokusem trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků a k propadnutí věcí zajištěných při domovní prohlídce státu.

Ouroda byl zařazen k výkonu trestu do první nápravně výchovné skupiny, přičemž ho nastoupil 8. 11. 1979 v NVÚ Plzeň-Bory. Dne 19. 7. 1980 si podal žádost o podmíněčné propuštění, tuto žádost Okresní soud Plzeň-město 11. 8. 1980 zamítl. Proti tomuto usnesení podal odsouzený stížnost, kterou 19. 9. 1980 zamítl Krajský soud v Plzni. Ouroda byl propuštěn na svobodu po odpykání celého dvouletého trestu odnětí svobody 6. 6. 1981. Výše uvedené dokumenty jsou uloženy in: OS v Mostě, soudní spis k případu Josefa Ourody (spis. zn. 1 T 398/79) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 631/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Josefa Ourody, sign. V 11162 Ustí. Rozsudek Okresního soudu v Mostě z 5. 10. 1979 je uložen též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 236, sign. I/3, kart. 40. Usnesení Krajského soudu v Plzni z 19. 9. 1980 a stížnost J. Ourody proti usnesení Okresního soudu Plzeň-město a Krajského soudu v Plzni jsou uloženy též in: tamtéž, sign. I/5, kart. 40.